

Netinkami kvalifikacijos reikalavimai statybos (projektavimo paslaugų ir rangos darbų) pirkimuose, kurie buvo nustatyti VPT atliekant priežiūros ir prevencinės peržiūros veiksmus

Jelena Valentukevičienė
2026

Dažniausios klaidos nustatant kvalifikacijos reikalavimus

- ❌ **Pertekliniai reikalavimai, nesusiję su pirkimo objektu;**
- ❌ **Neatsižvelgiama į pasikeitusį teisinį reguliavimą (Statybos įstatymas, STR);**
- ❌ **Reikalaujama didesnės patirties, nei būtina sutarčiai įvykdyti;**
- ❌ **Neįvertinama, ar reikalavimai nepagrįstai riboja konkurenciją;**
- ❌ **Kvalifikacijos reikalavimas nepagrįstai susiaurinamas, nustatant, kad tiekėjas privalo turėti patirtį tik identiškoje veiklos srityje (pvz., tik konkretaus tipo pastatų statybos ar projektavimo), nors pirkimo objektui įgyvendinti pakaktų ir lygiavertės ar panašios patirties (pvz.: tik „mokyklų rekonstrukcijos“ patirtis, kai perkami bendrieji statybos darbai). Kvalifikacijos metodikos 16 p.;**
- ❌ **Reikalavimas identiškiems objektams – tiekėjas būtų vykdęs identiškus (ne panašius) projektus, nustatant neproporcingą įvykdytų projektų vertę;**
- ❌ **Neproporcingi finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimai (pajamų dydis), nepagrįsti pirkimo objekto apimtimi ir sudėtingumu. Kvalifikacijos metodikos 12 p.;**
- ❌ **Nepagrįsti reikalavimai sertifikatams (pvz., nesusiję tiesiogiai su pirkimo objektu arba kuriuos turi tik ribotas tiekėjų ratas).**

Automatinis ankstesnių pirkimų reikalavimų kopijavimas

! Kiekvienas pirkimas – atskiras vertinimas pagal pirkimo objekto specifiką, o ne ankstesnių sprendimų kartojimas.

! Kvalifikacijos reikalavimai nustatomi kiekvienam pirkimui individualiai. Negali būti taikomi formaliai ar „pagal šabloną“.

! Kvalifikacijos reikalavimai turi būti: susiję su pirkimo objektu, proporcingi, pagrįsti ir neribojantys konkurencijos.

VANDENTIEKIO BEI NUOTEKŲ TINKLŲ NEDIDELĖS APIMTIES RANGOS DARBŲ IR NEDIDELĖS APIMTIES PROJEKTAVIMO PASLAUGŲ PIRKIMAS (I)

„DESIGN & BUILD“ (projektavimas + statyba) – didžiausia rizikos zona	Probleminiai momentai
<p>Pirkimo metu derinami objektai (neskaidant į dalis):</p> <ul style="list-style-type: none">- rangos darbai (vandentiekio ir kanalizacijos tinklų tiesimo darbai);- projektavimo paslaugos (vamzdynų projektavimo paslaugos).	<p>Pasekmės:</p> <p>Projektuotojai negali dalyvauti savarankiškai. Rangovai be projektavimo pajėgumų – taip pat. Dalyvauti gali tik:</p> <ul style="list-style-type: none">- didesni rangovai su projektavimo padaliniais;- arba konsorciumai (kas realiai taip pat mažina dalyvių skaičių).
<p>Tai laikoma galimai nepagrįstu konkurencijos ribojimu, jei nėra aiškaus techninio pagrindimo dėl neskaidymo.</p> <p>Pagal viešųjų pirkimų teisę:</p> <p>Pirkimų neskaidymas turi būti pagrįstas objektyviomis priežastimis. Tokios priežastys paprastai yra:</p> <ul style="list-style-type: none">- techninis sudėtingumas, inovatyvūs sprendimai, būtinybė vieno rangovo atsakomybei, projekto neapibrėžtumas.- Be to perkant vienu pirkimu PO praranda dalį kontrolės kadangi projekto vykdymo priežiūra tenka pačiam rangovui, nes projektuotojas yra jo. Tokiu būdu rangovas gali paprasčiau atlikti TP sprendinių keitimus, kurie ne visada gali būti pagrįsti.	

VANDENTIEKIO BEI NUOTEKŲ TINKLŲ NEDIDELĖS APIMTIES RANGOS DARBŲ IR NEDIDELĖS APIMTIES PROJEKTAVIMO PASLAUGŲ PIRKIMAS (II)

Perkančiosios organizacijos (toliau – PO) nustatytas kvalifikacijos reikalavimas	Probleminiai momentai
<p>Techninis ir profesinis pajėgumas:</p> <p>„Tiekimo grandinės valdymo ir stebėjimo sistemos reikalavimas“.</p> <p>Reikalavimo esmė:</p> <p>- turėti tiekimo grandinės valdymo ir stebėjimo sistemą, apimančią visus reikšmingiausių medžiagų, gaminių ir įrangos tiekėjus, taikomą visiems tiekėjų grupės nariams.</p>	<p>✗ Reikalavimas laikytinas pertekliniu šio pirkimo atveju, nes:</p> <p>pirkimo objektas – nedidelės apimties, tipiniai inžinerinių tinklų darbai.</p> <p>Tokio pobūdžio darbams tiekimo grandinės sudėtingumas paprastai nėra kritinis rizikos veiksnys. Reikalavimas labiau būdingas: didelės vertės, sudėtingiems, infrastruktūriniais projektams.</p> <p>✗ Reikalavimas ypatingai riboja smulkesnius rangovus, kurie:</p> <p>- faktiškai gali užtikrinti medžiagų kilmę ir kokybę, tačiau neturi formalizuotų „sistemų“ su schemomis ir sertifikatais.</p> <p>SVARBU: jei reikalavimas nėra tiesiogiai susijęs su esmine pirkimo rizika – jis laikomas neproporcingu.</p>

VANDENTIEKIO BEI NUOTEKŲ TINKLŲ NEDIDELĖS APIMTIES RANGOS DARBŲ IR NEDIDELĖS APIMTIES PROJEKTAVIMO PASLAUGŲ PIRKIMAS (III)

PO (ne) nustatytas kvalifikacijos reikalavimas

Jeigu vis dėl to darome prielaidą, kad šiuo konkrečiu pirkimo atveju darbai ir projektavimo paslaugos buvo perkamos kartu pagrįstai. Kas yra ne taip?

Pirkimo objektą sudaro rangos darbai + projektavimo paslaugos („**design & build**“ modelis).

Tačiau, pirkimo dokumentuose nenustatyti kvalifikaciniai reikalavimai tiekėjui (ar specialistams) dėl projektavimo paslaugų.

Tai yra pirkimas „suvokiamas kaip rangos“, o projektavimas laikomas antraeiliu.

Probleminiai momentai

Perkančioji organizacija vykdo **mišrų pirkimą**, kurio objektas apima tiek rangos darbus, tiek projektavimo paslaugas. Tačiau **kvalifikacijos reikalavimai nustatyti tik tiekėjo siūlomoms statybos darbų specialistams**. Tokiu būdu neįvertinamas tiekėjo pajėgumas organizuoti ir vykdyti projektavimo paslaugas, nors jos sudaro pirkimo objekto dalį.

Perkančioji organizacija turi nustatyti proporcingus kvalifikacijos reikalavimus tiekėjo gebėjimui teikti projektavimo paslaugas (pvz., reikalavimas dėl specialisto teisės būti statinio projekto vadovu ir (ar) dėl patirties (atestatai išduodami tik fiziniam asmeniui) vykdant projektavimo sutartis ir (ar) struktūriniam pajėgumui), taip užtikrinant, kad kvalifikacijos reikalavimai atitiktų pirkimo objektą ir būtų laikomasi Viešųjų pirkimų įstatymo 47 straipsnio nuostatų.

Nenustačiusi kvalifikacijos reikalavimų projektavimo paslaugų teikimui, perkančioji organizacija perkelia **riziką iš pirkimo** procedūrų vykdymo etapo- į sutarties vykdymo etapą ir projektavimo trūkumai gali lemti netinkamos kokybės sprendinius, sutarties terminų nesilaikymą, papildomų darbų atsiradimą bei ginčus dėl atsakomybės paskirstymo.

Vandentiekio bei nuotekų tinklų nedidelės apimties rangos darbų ir nedidelės apimties projektavimo paslaugų pirkimas (IV)

Galima rizika sutarties vykdyme (projektuotojas naujokas)

1. **Netinkamos kokybės projektas** – projektas neatitinka STR; neteisingi techniniai sprendiniai; neatitinka prisijungimo sąlygų ir kt.

Pasekmės: pakartotinis projektavimas; koregavimai; papildomos sąnaudos; vėlavimai.

➡ Ši rizika **tiesiogiai susijusi su tuo**, kad nebuvo patikrinta projektuotojo kompetencija.

2. **Neįgyvendinami arba sunkiai įgyvendinami sprendiniai** – projektuojama „nuo stalo“, neatsižvelgiant į realias sąlygas; sprendiniai techniškai sunkiai įgyvendinami ar neekonomiški.

Pasekmės: statybos metu – korekcijos; ginčai.

➡ Ypač būdinga, kai **rangovas pats projektuoja be projektavimo patirties**.

3. **Terminų nesilaikymas** – projektavimo stadija užsitęsė; derinimai su institucijomis stringa; projektas gražinamas taisyti.

Pasekmės: nesilaikoma sutartinių terminų; vėluoja darbų pradžia; tenka keisti grafikus.

➡ Dažna priežastis – **nepatyręs projektuotojas**.

4. **Pasekmės:** sudėtingas defektų šalinimas; sunku taikyti sutartines sankcijas; didelė ginčų tikimybė.

➡ Rizika kyla, kai **projektavimo grandis nebuvo įvertinta pirkimo metu**. (gali atsirasti poreikis pirkti papildomus darbus, kainos augimas ir t.t.)

SAULĖS ELEKTRINĖS RANGOS DARBŲ IR PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PIRKIMAS (I)

Pirkimo objektas ir kvalifikacijos reikalavimas (pagal ankstesnį reglamentavimą)

Perkančioji organizacija **techninėje specifikacijoje** nurodė, kad perka:

- „58 kW galios <...> geografiškai nutolusį saulės šviesos energijos elektrinę ir jos priežiūros paslaugas”;
- Skelbime apie Pirkimą nurodė BVPŽ kodą 45000000 – „Statybos darbai“

Tiekėjų kvalifikacijos reikalavimuose PO nustatė reikalavimą, kad tiekėjas turėtų bent 1 neypatingo **statinio statybos vadovą ir bent 1 specialiujų statybos darbų vadovą** atestuotus “<...> Kiti inžineriniai statiniai (pogrupis: Kitos paskirties inžineriniai statiniai – saulės šviesos energijos elektrinės)<...>”.

Probleminiai momentai

Turime klasikinį **neatitikimą tarp pirkimo dokumentų dalių.**

Lemiamas kriterijus – ne pirkimo pavadinimas ir ne BVPŽ kodas, o pirkimo objekto turinys.

Pagal nuoseklią praktiką: pirkimo objekto pobūdis nustatomas pagal realų sutarties turinį ir ekonominę esmę, o ne pagal pavadinimą ar BVPŽ kodą.

Techninė specifikacija aprašo:

Esminiai žodžiai:

- „**pastatyta**“ – būtojo laiko forma;
- „**elektrinę**“ **kaip rezultatą**, o ne statybos darbus; tačiau **nėra** projektavimo aprašymo, statybos proceso etapų, statybos leidimo, statybos darbų vykdymo apimčių.

 Tai **ne statybos darbų pirkimas, o funkcionuojančio įrenginio įsigijimas – prekės (žr. išnašą).**

Saulės elektrinės rangos darbų ir priežiūros paslaugų pirkimas (II)

PO siekia įsigyti saulės elektros energiją gaminantį įrenginį (kilnojamąjį daiktą) ir jo priežiūros paslaugas, o ne elektrinės statybos darbus.

Todėl: **pirkimo objektas – prekės (su priežiūros paslaugomis); ne darbai VPĮ prasme.**

✘ Statybos vadovai – pertekliniai

Kai pirkimo objektas nėra statinio statybos darbai.

➔ reikalavimai:

- neypatingo statinio statybos vadovui,
- specialiujų statybos darbų vadovui,

✘ Neatitinka pirkimo objekto

Tai būtų vertinama kaip:

- **neproporcingi;**
- **dirbtinai ribojantys konkurenciją;**
- **nesusiję su pirkimo objektu.**

Ką reiškia toks kvalifikacijos reikalavimas?

- bent 1 neypatingo statinio statybos vadovą;
- ir bent 1 specialiujų statybos darbų vadovą atestuotus “ <...> Kiti inžineriniai statiniai (pogrupis: Kitos paskirties inžineriniai statiniai – saulės šviesos energijos elektrinės) <...>”.

RAJONO KELIŲ, GATVIŲ, TAKŲ, ŠALIGATVIŲ IR AIKŠTELIŲ REMONTO DARBAI (I)

PO nustatyti kvalifikacijos reikalavimai

Kvalifikacijos reikalavimas „*Tiekėjas turi turėti bent vieną kvalifikuotą neypatingo statinio statybos darbų vadovą. Statinių grupė: susisiekimo komunikacijos statiniai: keliai; gatvės; kiti transporto statiniai; kuris per paskutinius 3 metus yra vadovavęs bent 1 susisiekimo komunikacijų darbų vykdymo sutarčiai, kurios vertė ne mažesnė negu 537 190 eurų be PVM*“.

Pasiūlymų vertinimo kriterijus – ekonominis naudingumas (kaina ir kokybė).

Pasiūlymo vertinimo kriterijus nustatytas **už darbų vadovo patirtį**, bei nurodyta, kad balai suteikiami už „*kiekvieną darbų susisiekimo komunikacijų srityje sutartį, kurios vertė lygi arba didesnė kaip 200 000 Eur be PVM ir pagal kurią vykdomiems susisiekimo komunikacijų srities darbams vadovavo siūlomas statybos darbų vadovas.*“

Kas ne taip?

◆ **Kvalifikacija** tikrinama, ar tiekėjas apskritai pajėgus vykdyti sutartį; reikalavimai turi būti: būtini, neeliminuojančios Tiekėjų, nepertekliniai.

Kas nustatyta konkrečiu atveju?

✗ **Kvalifikacijos reikalavimas:**

- patirtis 3 metai, įgyta vykdant 1 sutartį, sutarties pinigine vertė. Ar tikrai specialisto įvykdytos sutarties vertė atspindi jo patirtį?
- Tarnyba konstatavo, kad tik sutarties vertė niekaip neįrodo specialisto patirties, o PO nustačiusi tokį reikalavimą pažeidė Įstatymo 17 str. 1 d. įtvirtintus skaidrumo ir proporcingumo principus, 47 str. 1 ir 7 d. bei Metodikos 21 p.

RAJONO KELIŲ, GATVIŲ, TAKŲ, ŠALIGATVIŲ IR AIKŠTELIŲ REMONTO DARBAI (II)

◆ **Pasiūlymų vertinimo kriterijai (kokybė)** skirti lyginimui tarp kvalifikuotų tiekėjų, čia galima „apdovanoti“ už papildomą specialistų patirtį, atliktus sudėtingesnius darbus, nei nustatyta kvalifikaciniuose reikalavimuose, kuriuos privalo atitikti visi Tiekėjai.

👉 **Esminė taisyklė:** tai, kas yra „privalomu slenksčiu“, negali būti vertinama balais.

✗ **Pasiūlymų vertinimo kriterijus (kokybė)**

Balai skiriami už: **kiekvieną** susisiekiama komunikacijų sutartį **nuo 200 000 Eur be PVM** pagal kurią darbams vadovavo tas pats darbų vadovas.

➡ Tai turėtų būti **konkurencinis pranašumas**, o ne atvirksčiai (**mažesnės vertės sutartys**, nei nustatyta minimaliuose kvalifikaciniuose reikalavimuose, kuriuos turi atitikti visi pirkime dalyvaujantys Tiekėjai).

✗ **Loginė kolizija:** kad tiekėjas: **apskritai galėtų dalyvauti pirkime**, jis jau **privalo turėti bent vieną sutartį $\geq 537\,190$ Eur**. Tuo tarpu: vertinimo kriterijus „apdovanoja“ patirtį **nuo 200 000 Eur**.

👉 Tai reiškia:

- visi kvalifikuoti tiekėjai jau automatiškai viršija vertinimo kriterijaus „apatinę ribą“;
- kriterijus **nebeskiria** tiekėjų kokybės prasme taip, kaip turėtų.

Kodėl tai prieštarauja Metodikos 21 punktui?

Pagal Metodiką: **kvalifikacija \neq kokybės kriterijai**; kvalifikacija – „ar gali?“; vertinimas – „kas geriau?“

Šiuo atveju: didelės vertės patirtis **perkelta į kvalifikaciją**, o mažesnė vertė – palikta vertinimui.

Tai yra **metodologiškai apversta logika: Silpnas kokybės kriterijus** (jis nebeatlieka lyginamosios funkcijos).

RAJONO KELIŲ, GATVIŲ, TAKŲ, ŠALIGATVIŲ IR AIKŠTELIŲ REMONTO DARBAI (III)

PO nustatytas kvalifikacijos reikalavimas	Probleminiai momentai
<p><i>Sutarčiai vykdyti tiekėjas turi turėti šiuos įrenginius ir technines priemones: 1. Autogreideris – ne mažiau kaip 4 vnt.; 2. Pakrovėjas (skaldai, žvyru, smėliui, sniegui, sąšlavoms pakrauti) – ne mažiau kaip 1 vnt.; 3. Krovininė savivartė automašina arba su puspriekabe gruntui, smėliui, žvyru, skaldai, sąšlavoms vežti ne mažiau kaip 3 vnt. triašės; 4. Autotralas technikai pervežti – ne mažiau 1 vnt.; 5. Ekskavatorius ratinis – ne mažiau kaip 3 vnt.; 6. Vibrovolas savaeigis ne mažesnis kaip 8 tonų – ne mažiau kaip 2 vnt.; 7. Kelio freza – ne mažiau kaip 1 vnt.; 8. Savaeigis plentvolis – ne mažiau kaip 3 vnt., 1 iš jų iki 3 t.; 9. Asfalto klotuvas iki 100 t/h, iki 500 t/h ir pan. – ne mažiau kaip 2 vnt.; 10. Buldozeris ne mažiau kaip 1 vnt.; 11. Miniekskavatoriai ne mažiau kaip 1 vnt. “.</i></p>	<p>Kvalifikacijos metodikos 24 p. nustato bendrą taisyklę ir labai siaurą išimtį:</p> <ul style="list-style-type: none">◆ Bendroji taisyklė: paprastai pirkimo vykdytojas nenurodo konkrečių įrankių, įrenginių ar techninių priemonių, o apibrėžia siekiamą rezultatą ir leidžia tiekėjui pačiam pasirinkti, kaip jį pasiekti. <p>Tai paprastai reiškia:</p> <ul style="list-style-type: none">– ar būtina tokia technika;– nekonkretizuoti modelių, rūšių, kiekių;– neįvardinti tikslų mechanizmų skaičių;– nekurti „technikos sąrašo“.

Rajono kelių, gatvių, takų, šaligatvių ir aikštelių remonto darbai (IV)

◆ Išimtis (labai siaura)

Konkrečių įrenginių nurodymas galimas **tik tada, kai kartu tenkinamos visos sąlygos:**

- perkamas ypatingas (stambus) pirkimo objektas;
- **neįmanoma pasiekti rezultato kitomis priemonėmis;**
- tai **aiškiai ir objektyviai pagrįsta** pirkimo dokumentuose.

👉 Tai nėra „patogu“, „įprasta“ ar „taip visada darome“.

👉 Tai – **objektyvus neįmanomumas.**

ŠIUO ATVEJU perkami: Rajono kelių, gatvių, takų, šaligatvių ir aikštelių remonto darbai: žvyrkeliai, asfaltuotos dangos, šaligatviai, aikštelės, smulkūs ir didesni remonto darbai ir t.t.

Dažniausiai: tokie darbai atliekami **pagal poreikį**, skirtingose vietose, ne visi mechanizmai naudojami vienu metu.

➡ Pats pirkimo objektas yra **platus ir heterogeniškas.**

➡ Tai labiau atitinka: **stambios kelių tiesimo bendrovės** pajėgumus, **ne** tipinius **rajono remonto darbus.**

👉 VPT praktikoje tai laikoma **dirbtiniu konkurencijos ribojimu**, jeigu:

- nėra pagrįsta darbų apimtimi;
- nėra pagrįsta darbų grafiku;
- nėra įrodyta, kad visa ši technika būtina vienu metu.

✓ Proporcingesnis sprendimas

nustatyti:

- **minimalų** būtinos technikos kiekį, likusią – per „galimybę užtikrinti“ arba

Pvz.: ne kvalifikacijos reikalavimas, o sutarties vykdymo sąlyga.

Tiekėjas turi turėti ar turėti galimybę pasitelkti (nuosavybės, nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais) technines priemones ir įrenginius, reikalingus rajono kelių, gatvių, takų, šaligatvių ir aikštelių remonto darbams atlikti, užtikrinant darbų atlikimą pagal pirkimo dokumentuose nustatytus techninius reikalavimus, terminus ir kokybės standartus.

DRAMOS TEATRO PASTATO REKONSTRAVIMAS, KURIO METU BUS PERPLANUOJAMOS – REKONSTRUOJAMOS ESAMOS PATALPOS PAGAL PATEIKIAMO TECHNINIO PROJEKTO SPRENDINIUS (I)

PO nustatytas kvalifikacijos reikalavimas

Pagal naują „ Statybos techninį reglamentą STR 1.01.03:2017 (*Suvestinė redakcija nuo 2025-05-21*) „STATINIŲ IR PATALPŲ KLASIFIKAVIMAS“ redakciją (toliau – STR)

Tiekėjas turi teisę būti ypatingojo statinio statybos rangovu:

Statinio kategorija – ypatingieji statiniai esantys kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje;

Statinių grupė – ne gyvenamieji pastatai;

Darbų sritys – bendrieji statybos darbai (statybinių konstrukcijų (gelžbetonio, betono, metalo, mūro, medžio ir kitų) statyba ir montavimas; hidroizoliacija; stogų įrengimas; apdailos darbai; kiti panašaus profilio darbai; statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas.

Pastatai, atsižvelgiant į jų kategoriją (ypatingieji ar neypatingieji), pagal paskirtį skirstomi į tipus – gyvenamuosius ir ne gyvenamuosius.

Pastatų tipai skirstomi į pastatų paskirties grupes (pvz., gyvenamieji – vienbučių ir dvibučių, daugiabučių, įvairių socialinių grupių; ne gyvenamieji – administracinės, komercinės, transporto ir kt.), o pastatų paskirties grupės – į konkrečias pastatų paskirtis (pvz., ne gyvenamųjų komercinės paskirties grupės pastatai – viešbučiai, prekybos, paslaugų pastatai ir pan.).

Todėl kvalifikacijos reikalavimas turi būti formuluojamas vadovaujantis aktuoliu STR.

DRAMOS TEATRO PASTATO REKONSTRAVIMAS, KURIO METU BUS PERPLANUOJAMOS – REKONSTRUOJAMOS ESAMOS PATALPOS PAGAL PATEIKIAMO TECHNINIO PROJEKTO SPRENDINIUS (II)

PO nustatytas kvalifikacijos reikalavimas	Probleminiai momentai
<p>Tiekėjas turi teisę būti ypatingojo statinio statybos rangovu:</p> <ul style="list-style-type: none">• Statinio kategorija – ypatingieji statiniai esantys kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje;• Statinių grupė – negyvenamieji pastatai;• Darbų sritys – bendrieji statybos darbai (statybinių konstrukcijų (gelžbetonio, betono, metalo, mūro, medžio ir kitų) statyba ir montavimas; hidroizoliacija; stogų įrengimas; apdailos darbai; kiti panašaus profilio darbai; statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas.	<p>Čia nėra patirties reikalavimas.</p> <p>Tai yra teisės verstis atitinkama veikla (leidimo / atestato) reikalavimas pagal VPĮ 47 str.</p> <p>👉 Tai reiškia: perkančioji tikrina ne „ką tiekėjas yra daręs“, o ar jis turi teisę atlikti konkrečius darbus konkrečiame objekte. BET...</p> <ul style="list-style-type: none">- darbų sritys nurodytos per plačiai ir mechaniškai, beveik pilnas bendrųjų statybos darbų sąrašas;- kvalifikacija \neq darbų sąrašas;- ne visi išvardinti darbai gali būti faktiškai vykdomi, bet reikalaujama teisės atlikti visus, net jei dalis jų galimai nereikalinga. <p>📌 VPT praktikoje tai vertinama kaip: perteklinis reikalavimas teisei verstis veikla</p>

Siūloma formuluotė ir kodėl ši formuluotė yra tinkama

Dramos teatro pastato rekonstravimas, kurio metu bus perplanuojamos – rekonstruojamos esamos patalpos pagal pateikiamo techninio projekto sprendinius (III)

Tiekėjas turi turėti teisę būti **ypatingojo statinio statybos rangovu**.

Pastatų tipas: negyvenamieji pastatai; pastatų paskirties grupė: visuomeninių; pastatų paskirtis: kultūros, taip pat minėti statiniai, esantys kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje.

Statybos darbų sritys:

- bendrieji statybos darbai: statybinių konstrukcijų (gelžbetonio, betono, metalo, mūro, medžio ir kitų) statyba ir montavimas; hidroizoliacija; stogų įrengimas; apdailos darbai.
- specialieji statybos darbai: elektrotechnikos darbai (statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimas).

- ✓ Atitinka **Statybos įstatymo ir STR** aktualų reglamentavimą.
- ✓ Aiškiai susieja **techninio projekto sprendinius su rangovo teise**.
- ✓ Neužkrauna perteklinių reikalavimų (jei darbų sritys atitinka TP).
- ✓ Mažina riziką: teismo ginčo, tiekėjų pretenzijų dėl neaiškumo, kvalifikacijos vertinimo problemų.

ADMINISTRACINĖS PASKIRTIES PASTATO VIDAUS (FRESKŲ SALĖ) X GATVĖ, Y MIESTAS, PAPRASTOJO REMONTO DARBAI (I)

PO nustatytas kvalifikacijos reikalavimas	Probleminiai momentai
<p>Tiekėjas per paskutinius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos pagal vieną ar daugiau sutarčių yra atlikęs paprastojo remonto darbų, esančių kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo zonoje, kurių vertė ne mažesnė kaip X tūkst. Eur (be PVM) ir darbų atlikimas bei galutiniai rezultatai buvo tinkami.</p>	<p>Pirkimo objekto pobūdis – administracinės paskirties pastato vidaus (freskų salės) paprastojo remonto darbai, atliekami kultūros paveldo objekto teritorijoje.</p> <p>Esminę reikšmę turi ne statybos rūšies (paprasti remonto darbai) formalus pavadinimas, o tiekėjo turėtos patirties panašumas pagal darbų pobūdį, sudėtingumą ir vykdymo aplinką.</p> <p>Nors pirkimo objektas priskiriamas paprastojo remonto darbams, tačiau tokio pobūdžio darbai gali būti atliekami ir įgyvendinant kitų statybos rūšių projektus (naujos statybos ir (ar) rekonstravimo, kapitalinio remonto ar restauravimo), kai jų metu vykdomi analogiški pastatų vidaus patalpų apdailos, ir (ar) tvarkybos ar remonto darbai, ypač saugotinių elementų aplinkoje.</p>

Siūloma formuluotė ir kodėl ši formuluotė yra tinkama

Administracinės paskirties pastato vidaus (freskų salė) x gatvė, y miestas, paprastojo remonto darbai (II)

Akivaizdu, kad tiekėjo patirtis laikytina pakankama ir tinkama ne tik tuo atveju, kai tiekėjas yra atlikęs paprastojo remonto darbus, bet ir tuomet, kai jis yra atlikęs **analogiško pobūdžio vidaus darbus, vykdytus įgyvendinant kitas statybos rūšis**, kaip jos apibrėžtos Statybos techniniame reglamente STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“.

Tiekėjas per paskutinius 5 metus iki pasiūlymo pateikimo termino pabaigos turi būti tinkamai atlikęs pastatų vidaus patalpų apdailos, ir (ar) tvarkybos ar remonto darbus, vykdytus paprastojo remonto ir (ar) kapitalinio remonto, rekonstravimo, restauravimo ar naujos statybos metu, pagal vieną ar kelias sutartis "kultūros paveldo objekto teritorijoje, jo apsaugos zonoje, kultūros paveldo vietovėje".

Atliktų darbų bendra vertė turi būti ne mažesnė kaip X Eur be PVM, o darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai – tinkami ir atlikti laiku.

Kodėl šis variantas yra „maksimaliai saugus“

- ✓ neapsiriboja vien paprastojo remonto pavadinimu, aiškiai leidžia **vieną ar kelias sutartis**;
- ✓ leidžia vertinti **rekonstravimo, restauravimo, statybos patirtį**, bet tik jei darbų **pobūdis analogiškas**
- ✓ atitinka viešųjų pirkimų praktiką ir VPI 47 str. logiką
- ✓ sunkiai nuginčijamas dėl konkurencijos ribojimo.

PROJEKTO „TŪKSTANTMEČIO MOKYKLA II“ ĮGYVENDINIMO RANGOS DARBAI (PROGIMNAZIJS AKTŲ SALĖS SU PRIEIGOMIS PAPRASTASIS REMONTAS) (I)

PO nustatytas kvalifikacijos reikalavimas (patirtis)	Probleminiai momentai
<p>Tiekėjas per paskutinius 5 metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos pagal vieną ar daugiau sutarčių yra atlikęs pastatų naujos statybos ir (arba) rekonstravimo, ir (arba) kapitalinio remonto, ir (arba) paprastojo remonto darbų, kurių vertė ne mažesnė kaip X EUR, o svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami“. Kvalifikacijos reikalavimą pagrindžiančiuose dokumentuose nurodyta, kas tiekėjas turi pateikti „<...> darbų sąrašas, jame nurodant sutarties objektą, kokiai statinių kategorijai priskiriamas statinys <...>, kartu su užsakovų pažymomis, kad svaibiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami“.</p>	<p>Ar galima apimti visas statybos rūšis, nors perka remonto darbus?</p> <p>TAIP – tai nėra klaida.</p> <p>Reikalavimas, leidžia patirtį: naujos statybos, rekonstravimo, kapitalinio remonto, paprastojo remonto, patirtis vertinama pagal darbų pobūdį, o ne vien formalią rūšį.</p> <p>1. Problema – nėra jokio „inkaro“ į vidaus darbus ar aktų salės pobūdį.</p> <p>Tai reiškia, kad formaliai tinkama patirtis galėtų būti: sandėlio nauja statyba, inžinerinių tinklų rekonstrukcija, stogo kapitalinis remontas, kurie neturi realaus ryšio su aktų salės vidaus paprastojo remonto darbais.</p> <p>Per „platus“ reikalavimas?</p>

Probleminiai momentai

Projekto „Tūkstantmečio mokykla II“ įgyvendinimo rangos darbai (progimnazijos aktų salės su prieigomis paprastas remontas) (II)

2. Problema – neaišku ką PO laiko svarbiausiais darbais, neaišku, ką PO nori patikrinti?

„...svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami“
bet nepasakyta, kas laikoma svarbiausiais darbais, tuomet kyla:

✗ **Problemos:**

1. Neaiškus vertinimo kriterijus

1. tiekėjai iš anksto nežino, **ką PO vertins;**
2. pažeidžiamas **skaidrumo principas** (VPĮ 17 str.).

2. Perkančiajai organizacijai paliekama per plati diskrecija:

1. PO pati nusprendžia, kas „svarbiausia“ jau vertinimo metu;
2. galima išvelgti **subjektyvumo riziką.**

3. Neatitikimas Kvalifikacijos metodikai ir VP praktikai, kadangi:

„Svarbiausi darbai“ **privalo būti apibrėžti pačiuose pirkimo dokumentuose, tiesiogiai siejant juos su pirkimo objektu.**

Siūloma formuluotė ir kodėl ši formuluotė yra tinkama

Projekto „Tūkstantmečio mokykla II“ įgyvendinimo rangos darbai (progimnazijos aktų salės su prieigomis paprastas remontas) (III)

Tiekėjas per paskutinius 5 metus iki pasiūlymų pateikimo termino pabaigos turi būti tinkamai atlikęs pastatų naujos statybos ir (arba) rekonstravimo, ir (arba) kapitalinio remonto, ir (arba) paprastojo remonto darbus, kurių metu atliktų šiame kvalifikacijos reikalavime apibrėžtų svarbiausių darbų vertė buvo ne mažesnė kaip **X Eur (be PVM)**, ir kurių svarbiausių darbų atlikimas bei galutiniai rezultatai buvo tinkami.

Svarbiausiais darbais laikomi darbai, analogiškai pirkimo objektui, t. y. **pastato vidaus patalpų paprastojo remonto, apdailos ir sutvarkymo darbai**, įskaitant grindų, sienų ir lubų apdailą, nekonstrukcinių vidaus elementų (pvz., pertvarų) ir pastato vidaus inžinerinių sistemų atnaujinimą ar kitus vidaus darbus, kurių tinkamas atlikimas lemia galutinio rezultato atitiktį pirkimo dokumentams.

Tiekėjas pateikia atliktų darbų sąrašą, kuriame nurodomas sutarties objektas, atliktų darbų pobūdis, šiame kvalifikacijos reikalavime apibrėžtų svarbiausių darbų vertė ir jų atlikimo laikotarpis, bei **užsakovų pažymas ar kitus sutarties tinkamą įvykdymą patvirtinančius dokumentus** (pvz., darbų perdavimo–priėmimo aktus), patvirtinančius, kad svarbiausių darbų atlikimas ir galutiniai rezultatai buvo tinkami.

- ✓ Leidžiama patirtis iš **įvairių statybos rūšių**, bet tik jei darbai analogiški
- ✓ Neapsiribojama vien „paprastuoju remontu“
- ✓ Atitinka VPĮ proporcingumo ir skaidrumo principus
- ✓ Maža rizika teisiniams ginčams.

Kvalifikacijos reikalavimų nustatymo principai

Kvalifikacijos reikalavimai tiekėjams turi būti nustatomi individualiai kiekvienam pirkimui, atsižvelgiant į konkrečias pirkimo aplinkybes. Jie turi būti proporcingi, pagrįsti ir susiję su pirkimo objektu, siekiant užtikrinti, kad sutartį vykdys pajėgūs ir kompetentingi tiekėjai.

Nustatant kvalifikacijos reikalavimus, perkančioji organizacija turi įvertinti, be kita ko:

1. pirkimo objekto pobūdį (statybos darbai ir (ar) projektavimo paslaugos)
2. pirkimo objekto sudėtingumą ir apimtį (specialios technologijos, inovacijos)
3. statinio kategoriją (ypatingas, neypatingas, nesudėtingas ir pan.)
4. techninių sprendinių sudėtingumą
5. darbų ar paslaugų rizikingumą sutarties vykdymo metu (terminai, saugos, aplinkos, kultūros paveldo, infrastruktūros tęstinumo aspektai)
6. sutarties vykdymui reikalingas specialistų kompetencijas ir patirtį
7. pirkimui aktualų teisinį reglamentavimą (VPI ir su jo susijusieji teisės aktai, Statybos įstatymas, STR)

Kvalifikacijos reikalavimai turi atitikti galiojantį teisinį reguliavimą pirkimo vykdymo metu, o ne būti perkelti automatiškai iš ankstesnių pirkimų.

„CHECKLIST“ PERKANČIOSIOMS ORGANIZACIJOMS I

1 Pirkimo objektas ir teisinis režimas

- Aiškiai apibrėžtas pirkimo objektas (statyba / projektavimas / abu)
- Teisingai nustatyta statinio kategorija
- Įvertintas objekto sudėtingumas ir statybos proceso rizikos

2 Atitiktis VPI, Statybos įstatymui ir STR

- Patikrinti galiojantys VPI (ir su jo susiję teisės aktai), Statybos įstatymo reikalavimai
- Patikrinti taikytini STR (aktualios redakcijos)
- Nereikalaujama to, ko Statybos įstatymas ar STR nereikalauja

3 Specialistai ir kompetencijos

- Reikalaujami tik tie specialistai, kurie būtini pagal LR Statybos įstatymą, atsižvelgiant į statinio kategoriją
- Kompetencijos atitinka STR, bet nėra perteklinės
- Leidžiama lygiavertė patirtis ir kvalifikacija

4 Tiekėjo patirtis

- Reikalaujama panašaus pobūdžio, ne tik identiškų sutarčių
- Patirties apimtis proporcinga pirkimo objektui
- Nepagrįstai nesusiaurinama patirties sritis ar geografija

„CHECKLIST“ PERKANČIOSIOMS ORGANIZACIJOMS II

5 Finansinis ir ekonominis pajėgumas

- Reikalavimai proporcingi pirkimo vertei
- Nėra perteklinių pajamų ar finansinių rodiklių

6 Konkurencija ir proporcingumas

- Kiekvienas reikalavimas būtinas sutarčiai vykdyti
- Reikalavimai nepagrįstai neriboja konkurencijos
- Neperkopi juota iš senų pirkimų be teisinės patikros

7 Galutinė savikontrolė

- PO galėtų pagrįsti kiekvieną reikalavimą
- Be šių reikalavimų sutarties vykdymas būtų realiai rizikingas

Auksinė taisyklė

Jei reikalavimas nėra tiesiogiai pagrįstas pirkimo objektu, aktualiu teisiniu reglamentavimu (LR Statybos įstatymu ar STR) – jo neturi būti.

Kvalifikaciniai reikalavimai nėra šablonas.

Jie yra sprendimas, kuris turi būti pagrįstas kiekvieno pirkimo kontekstu.

<https://www.ssva.lt/cms/registrai>